

FØRTIDERNE

FORM

Nutid (præsens) og datid (imperfektum) er simple tider, men førnutid (perfektum) og førdatid (pluskvamperfektum) er sammensatte tider. Det vil sige at de dannes ved hjælp af et hjælpeudsagnsord (hjælpeverbum).

På dansk:

Nutid:	Jeg spiser	Jeg begynder
Datid:	Jeg spiste	Jeg begyndte
Førnutid:	Jeg har spist	Jeg er begyndt
Førdatid:	Jeg havde spist	Jeg var begyndt

På engelsk:

Nutid:	I eat	I begin
Datid:	I ate	I began
Førnutid:	I have eaten	I have begun
Førdatid:	I had eaten	I had begun

På dansk kan vi danne førtider med både *at have* og *at være*! Verber der betegner bevægelse, begyndelse og ophør bøjes med *at være*.

På engelsk dannes førtiderne KUN med *to have*. Det er faktisk problemet i en nøddeskal!

Hovedverbet skal stå i kort tillægsform (perfektum participium). Det er den 3. form i ordbogen.

INDHOLD

Både datid og førnutid bruges til at betegne noget der udspiller sig i fortiden. Men der er en forskel.

- 1) **Datid** bruges om fortidige handlinger eller tilstande i et nu afsluttet tidsrum.
- 2) **Førnutid** bruges om fortidige handlinger og tilstande som endnu ikke er afsluttet eller hvis resultatet stadig gælder.
- 3) **Førdatid** bruges blot om forhold der ligger før datid.

- 1) Shakespeare wrote 35 plays. I met Charles yesterday.
- 2) Riffbjerg has written a lot of novels. I have met Charles.
- 3) We had just eaten our dinner and then he arrived.

Forklar nu forskellen på og fuldend sætningerne på en logisk måde:

a) I lived in Denmark _____

b) I have lived in Denmark _____

Verbets tre hovedformer

Når man slår op i ordbogens oversigt over uregelmæssige verber, angives verbet i dets tre hovedformer, navnemåde (*infinitiv*), datid og kort tillægsform (*pp*). Her er først et eksempel på et regelmæssigt verbum:

1. (infinitiv)
walk

2. (datid)
walked

3. (pp)
walked

Øvelse 1: Prøv nu med de uregelmæssige:

1. infinitiv	2. datid	3. pp
	Sang	
Feel		
Fight		
		Drunk
	Grew	
	Brought	
Lead		
		Known
	Hit	
		Taught
	Cut	
		Kept
Blow		
	Thought	
		Told
Feed		
		Swum
	Sold	

Øvelse 2: Sæt først streg under udsagnsleddet og afgør om det står i *førnutid* eller *førdetid*. Brug så hjælpeverbet *to have* og hovedverbets 3. form (kort tillægsform; *pp*) til at oversætte disse sætninger

Han havde skåret sig i fingeren _____

Jeg har fortalt den historie mange gange _____

Vi har solgt gården _____

Hun havde fodret svinene før han havde fodret hestene

_____

Jeg har svømmet mange kilometer

_____

Vi har tænkt på det _____

Vinden har blæst fra alle retninger

_____

Læreren har lært elever forskellen på *datid* og *førnutid*

_____

Hun havde sunget så smukt, og vi havde alle følt hende smerte

_____

Vi havde kæmpet, og vores leder havde ført os til sejr

_____

Øvelse 3: Følgende ti sætninger står i *datid*. Skriv dem om til *førnutid*:

He taught twenty students _____

She wore a red dress _____

The man fell off the ladder _____

The girl read a book _____

The wind blew _____

I broke my leg _____

She bought oranges _____

She gave him a kiss _____

He paid her _____

They met in Berlin _____

Øvelse 4: Følgende ti sætninger står i *datid*. Skriv dem om til *førdetid*:

I began to sweat _____

The police caught the criminal _____

The man drank a beer _____

He won the match _____

She told a lie _____

He threw the ball _____

He forgot to thank her _____

He brought her four apples _____

The Queen wrote the letter herself _____

His sweater cost a lot of money _____

Øvelse 5: Afgør først hvilken tid verberne i disse sætninger står i, og oversæt dem så. Vær særlig opmærksom på at dansk kan bruge *at være* som hjælpeverbum ved førtider, men at engelsk *altid* bruger *to have*:

Vi har været i Italien _____

Vi er netop kommet hjem fra Frankrig _____

Min skoletaske er forsvundet _____

Det var aldrig sket før _____

Min datter er rejst til Israel _____

Min ven var gået i seng, da jeg ringede _____

Mange træer er døde af forurening _____

Vidnet var omkommet i en togulykke _____

Øvelse 6:

Følgende sætninger står i forskellige tider. Afgør hvilken tid de står i og oversæt dem:

Han havde tænkt _____

Jeg har planlagt at komme tidligt _____

Præsidenten er ankommet _____

Manden havde spist _____

Hun er taget af sted _____

De havde rejst meget i Asien _____

Moderen var sprunget i vandet _____

Det var sket før _____

Jeg havde sagt det mange gange _____

Er filmen begyndt? _____

Hun har født en pige _____

Vi havde fået et barnebarn _____

INDHOLD

Som sagt på første side har vi tre "fortider" – datid og førnutid dækker næsten det samme indhold, men ikke helt!

Lyt og prøv at afgøre i hvilke situationer det ville være mest logisk at bruge førnutid eller datid:

Have you caught the train?   Did you catch the train?

Have you remembered your ticket? Did you remember your ticket?

Have you forgotten my name?   Did you forget my name?

Have you seen David?   Did you see David?

(Du vil gerne forlade restauranten og kalder på tjeneren):

Excuse me, I haven't paid yet.   Excuse me, I didn't pay

(En gruppe venner prøver at afgøre hvilken film de skal se):

I have seen that movie   I saw that movie

(You hear a car pull up outside the house):

Ah, they've arrived!   Ah, they arrived!